



Razlaščenci po stranski poti do odškodnin

Izbris obveznic NLB26 Oškodovanci so v preiskavi ravnanja Banke Slovenije vložili premoženjskopravni zahtevek

LJUBLJANA – Medtem ko država krepko zamuja z zakonom, ki bi bančnim razlaščencem omogočil vložitev odškodninskih tožb, je 43 oškodovanih vlagateljev NLB po stranski poti že korak bliže temu, smo izvedeli. V preiskavi zoper nekdanje vodstvo Banke Slovenije so namreč vložili premoženjskopravni zahtevek, ki ga je tožilstvo sprejelo.

MAJA GRGIČ

Nacionalni preiskovalni urad je po kriminalistični preiskavi v Banki Slovenije poleti 2016 decembra lani na Specializirano državno tožilstvo vložil kazensko ovadbo zoper nekdanje vodstvo centralne banke. Po neuradnih informacijah so ovađeni vsi člani sveta BS, torej nekdanji guverner Boštjan Jazbec, Stanislava Zadravec Capriolo, Janez Fabijan, Mejra Festič in Darko Bohnec ter namestnik direktorja nadzora bančnega poslovanja pri Banki Slovenije Tomaž Čemažar, očita pa se jim kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic pri izreku izrednih ukrepov ob sanaciji bank leta 2013. Šlo naj bi za sum, da so uradne osebe, ki so v okviru sanacije bank ugotovile negativen kapital v NLB, neupravičeno izrekle ukrep prenehanja kvalificiranih obveznosti banke.

Ker menijo, da so bili s tem dejanjem oškodovani, so trije nekdanji lastniki **podrejenih obveznic NLB26** že septembra 2016 v tej zadevi vložili premoženjskopravni zahtevek, ki ga je po naših informacijah državni tožilec tudi sprejel. Maja letos je premoženjski zahtevek in status oškodovanca priglasilo še 40 razlaščenih vlagateljev obveznic NLB26. Vsem 43 je bilo skupaj izbrisanih za okoli milijon evrov naložb, skupaj je sicer NLB izdala za 61 milijonov evrov obveznic NLB 26, skupno število

imetnikov pa je bilo 949.

Od storilcev zahtevajo povračilo

Na specializiranem državnem tožilstvu so na naša vprašanja odgovorili, da podatkov o morebitnih predkazenskih postopkih, ki so v teku, ne dajejo. Odvetnik **razlaščencev** Aleš Kaluža pa je potrdil, da so vložili premoženjskopravni zahtevek. Kot je pojasnil, imajo oškodovanci očitane kaznivega dejanja najkasneje do konca glavne obravnave pred sodiščem prve stopnje možnost vložiti premoženjskopravni zahtevek. »V njem od sodišča zahtevajo, da v morebitni obsodilni sodbi storilec kaznivega dejanja naloži, da povrnejo škodo oškodovancem,« pravi Kaluža. Dodaja, da ima pri tem kazensko sodišče dve možnosti: premoženjskopravni zahtevek lahko obravnava in ga v primeru obsodilne sodbe tudi prisodi. Če pa sodišče meni, da bi to preveč zavleklo postopek oziroma da podatki kazenskega postopka ne dajo zanesljive podlage niti za popolno niti za delno razsodjo ali se postopek ne konča z obsodilno sodbo, oškodovance napoti na odškodninsko pravdo pred civilnim sodiščem.

Kaluža opozarja, da je razlika med kazenskim in civilnim postopkom ta, da v prvem primeru sodišče ugotavlja vsa dejstva, pomembna za izdajo zakonite odločbe, po uradni dolžnosti, medtem ko je v pravnem postopku celotno trditveno in dokazno breme na strani tožnikov. Pojasnjuje še, da če se tožilstvo odloči odstopiti od pregona, lahko oškodovanci, ki so vložili zahtevek, kot tožilci prevzamejo kazenski pregon.

Slabše kot v primeru stečaja

Iz dokumentov, s katerimi razpolagamo v uredništvu, je razvidno,

da oškodovanci menijo, da jim je omenjeno protipravno dejanje, ki ga preiskujejo organi pregona, povzročilo škodo. Kot ugotavljajo, je odločba Banke Slovenije temeljila na ugotovitvi njenega sveta, da NLB na dan 30. septembra 2013 ni zagotavljala minimalnega zahtevanega kapitala. Pregled kakovosti njenega portfelja, ki ga je na zahtevo BS opravil neodvisni cenilec, je namreč ugotovil 318 milijonov negativnega kapitala, v primeru stečaja pa naj bi ta primanjkljaj znašal kar 1,56 milijarde evrov. Pri tem osumljenim očitajo, da so dopustili odklon od uporabe mednarodnih računovodskih standardov (MSRP). Ker je bilo v devetmesečnem poročilu NLB iz leta 2013, narejenem po MSRP, navedeno, da kapital banke znaša 834 milijonov evrov, česar Banka Slovenije ni nikoli problematizirala, oškodovanci menijo, da so osumljenci zavestno prikazali neresnično izpolnjevanje pogojev banke za stečaj in jim povzročili premoženjsko škodo.

V nadaljevanju oškodovanci navajajo, da ne le da so osumljenci vedeli, da NLB ne izpolnjuje pogojev za stečaj, ampak da bi bili razlaščeni imetniki **podrejenih obveznic NLB26** tudi v primeru stečaja v celoti poplačani. Spomnili so namreč, da v primeru stečaja delničarji z več kot četrtrinskim deležem, kar je bila država, od banke ne bi mogli zahtevati depozitov, država pa je takrat imela na banki skoraj 1,4 milijarde evrov. To po njihovem mnenju pomeni, da bi bili v stečaju poplačani tudi imetniki **podrejenih obveznic**. »Zaradi kaznivega dejanja osumljenecv so bili oškodovanci torej postavljeni celo v slabši položaj od tistega, v katerem bi bili, če bi šla banka v stečaj,« trdijo **razlaščenci**, ki so prepričani, da so bili protipravno oškodovani.

Kaj bo reklo sodišče EU

Na tožilstvu ne razkrivajo, v kakšni fazi je predkazenski postopek. Če bo zadeva prišla na kazensko sodišče, pa bodo razlaščeni vlagatelji, ki so vložili premoženjskopравни zahtevek, lahko sodelovali v postopku in pričam postavljali vprašanja. V vse skupaj seveda lahko poseže pritožba, ki jo je na evropskem sodišču zaradi omenjene kriminalistične preiskave proti Sloveniji vložila evropska komisija, ker je naša država po njihovem kršila nedotakljivost arhivov Evropske centralne banke (ECB) in dolžnosti lojalnega sodelovanja.

Predlog zakona, ki naj bi **razlaščencem** omogočil vložitev odškodninske tožbe zoper Banko Slovenije in čaka na obravnavo v državnem zboru, predvideva, da se zakon ne uporablja, če bo s pravno močno sodno odločbo ugotovljeno, da je bilo v zvezi z odločbo Banke Slovenije storjeno kaznivo dejanje, in nekdanji imetnik zatrjuje, da mu je bila s tem dejanjem povzročena

škoda. Razlaščeni vlagatelji zahtevajo dober milijon evrov.

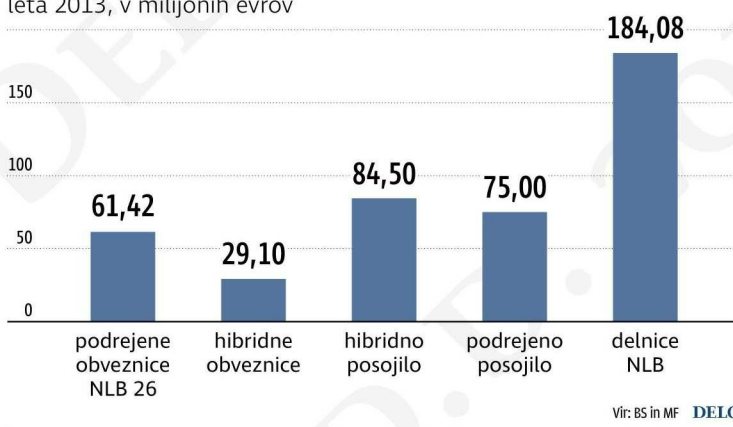
V morebitni obsodilni

sodbi lahko storilec naložijo povračilo škode.

Ovadili so menda celotno nekdanje vodstvo Banke Slovenije.

Izbrisane obveznosti NLB

leta 2013, v milijonih evrov



Darko Bohnec



Stanislava Z. Capriolo



Boštjan Jazbec



Mejra Festić



Janez Fabijan